

Festa de l'Estany: quan Puigcerdà fa la segona Festa Major recordant els primers estiuejants

La capital cerdana viu quatre dies d'activitats al carrer amb una celebració que fa 140 anys i que culmina diumenge amb un castell de focs sobre el llac amb aires de comiat de l'estiu

El castell de focs a l'estany / AJ PUIGCERDA/JOMA

Miquel Spa

El que va començar al segle XIX com una celebració dels primers estiuejants de **Puigcerdà** per acomiadar l'estiu amb un aire de festa veneciana s'ha convertit amb el pas dels anys en una mena de **Festa Major oficiosa** de la vila. Per a molts veïns, la Festa de l'Estany es viu fins i tot amb més intensitat que la Festa Major oficial del Roser. La diferència és que, mentre una festa té l'arrel en el calendari institucional, l'altra s'ha anat construint des de la participació ciutadana, amb centenars de persones implicades durant mesos en la preparació d'un dels seus elements més singulars: les **carrosses**.

La festa conserva així una part de l'esperit amb què va néixer. Aquells primers segons residents de la **burguesia catalana** que havien fixat la residència d'estiu a Puigcerdà i havien aixecat les seves cases senyoriales a l'entorn de l'Estany hi trobaven un espai de relació social i de comiat de la temporada estival. Les disfresses i les celebracions

d'aquells estiuejants són, amb el temps, l'origen d'una tradició que avui pren forma en les grans carrosses que les colles de Puigcerdà i de la Cerdanya dissenyen, construeixen i decoren al llarg de l'any.

La **Festa de l'Estany 2026** tornarà a ocupar carrers, places i l'entorn de l'Estany entre aquest dijous 20 i diumenge 23 d'agost, amb quatre dies de programació que combinaran **tradició**, cultura popular, música, foc i activitats per a diferents edats. El programa mantindrà els principals rituals de la celebració i hi afegirà concerts i espectacles. Enguany, la celebració arriba marcada pels **140 anys de trajectòria**. El moment més esperat del programa tornarà a ser la tradicional **desfilada de carrosses**, prevista per diumenge en dues sessions, al matí i al vespre. El recorregut transformarà els carrers en un escenari de festa, amb música, ambient festiu i **13 colles i 28 carrosses**, una participació que creix respecte d'edicions anteriors i situarà la rua en una de les seves puntes històriques.

La desfilada nocturna de la Festa de l'Estany / AJ PUIGCERDA/JOAN REYES JR

La festa arrencarà dijous 20 amb els assajos oberts dels **Amics d'en Kerresetcaps** i els Grallers dels Gegants de Vilallobent, a més d'un cinefòrum a la fresca. Divendres 21, la música prendrà el protagonisme amb el Tardeo de Grups Locals i el concert del músic puigcerdanès **Uri Moner**, que presentarà el seu nou disc, *A Pelo*. La nit tindrà com a principal reclam l'actuació de **Ginestà** a la plaça de Santa Maria, seguida de Maambo DJ! Percussió i DJ RIKRD.

Dissabte 22 concentrarà bona part dels actes tradicionals. La jornada començarà amb la **Travessia de l'Estany** i continuarà amb la cercavila dels Gegants i Grallers, la festa de l'escuma i el Bingo Musical. Al vespre, el Parc Schierbeck acollirà una nova representació de **La llegenda de la Vella de l'Estany**, a dos quarts de deu de la nit, a càrrec de la Inestable Ceretana de Teatre, l'Associació Cerdanya Musical i Pas a Pas Gym Dance.

La trobada de la Vella de l'Estany amb el **Príncep dels Aires** i la **Princesa de les Aigües**, acompanyats per l'Hereu i la Pubilla de Puigcerdà, donarà pas al recorregut fins a l'Ajuntament i al tradicional Correfoc, amb la participació dels Dimonis de Puigcerdà, els Amics d'en Kerresetcaps i els Grallers de Vilallobent. La nit es completarà amb les actuacions de Los Mejores, La Tropical i DJ Redo.

Però serà diumenge 23 quan la festa mostrarà una de les seves expressions més pròpies. A dos quarts de deu del matí, la **Vella de l'Estany**, el Príncep dels Aires, la Princesa de les Aigües, l'Hereu i la Pubilla encapçalaran la desfilada de les colles carrossaires de Puigcerdà i la Cerdanya. Els acompanyaran els Gegants i Grallers de Puigcerdà i Vilallobent, els Amics d'en Kerresetcaps, la Comparsa de Tinkus Kaysur Puigcerdà i la Xaranga Brincadeira.

Les carrosses són, en bona part, el resultat visible d'una feina que comença molts mesos abans. Darrere de les figures, les estructures i els muntatges que durant unes hores recorren els carrers hi ha grups de veïns que han dedicat temps a imaginar, construir i preparar les seves propostes. La rua s'ha convertit així en una expressió de **participació veïnal** que ha mantingut viva la festa més enllà del programa oficial.

La tarda continuarà amb l'Orquestra Venus i, a dos quarts de nou del vespre, arribarà la desfilada nocturna de carrosses, un dels moments que més públic concentra als carrers de Puigcerdà. El programa es tancarà a les onze de la nit amb **Llum i Llegenda**, un espectacle piromusical a l'Estany i al Parc Schierbeck que combinarà llum, música i foc. El ball amb l'Orquestra Venus posarà el punt final a quatre dies de celebració.

La Festa de l'Estany arriba així a una nova edició mantenint el vincle entre la celebració actual i aquell primer costum dels estiuejants del segle XIX. Han canviat les formes, els participants i les dimensions de la festa, però es manté la idea de convertir l'entorn de l'Estany en l'escenari d'un **comiat de l'estiu**. Ara, però, la celebració ja no és només dels estiuejants: és una festa que els veïns han fet seva i que,

any rere any, preparen i viuen com un dels principals moments del calendari de Puigcerdà.

Els orígens en la burgesia

La **Festa de l'Estany** va néixer l'any **1886**, en plena expansió de Puigcerdà com a destinació d'estiueig de la burgesia catalana. Els nous estiuejants, principalment barcelonins, havien construït torres a l'entorn de l'Estany i havien convertit el Casino Ceretà i altres espais de la vila en centres de relació social i cultural.

En aquest context va sorgir la «**Festa nocturna a la veneciana**», considerada l'origen de l'actual celebració. Inicialment va ser una festa de caràcter elitista, però progressivament es va obrir a la població i es va convertir en una celebració popular.

Les primeres celebracions ja incorporaven **carros i vehicles engalanats, disfresses, música, torxes i focs d'artifici**. Les actuals carrosses són hereves d'aquelles tartanes i brecs decorats pels estiuejants.

Un dels moments importants de la història de la festa va arribar el **1890**, amb l'estrena de l'**Himne Cerdà**, amb lletra de Francesc Matheu i música de Sánchez Gavagnach. La festa també va anar incorporant una dimensió de germanor entre les dues Cerdanyes.

Al llarg del segle XX la celebració va anar canviant. La Guerra Civil va trencar la dinàmica de la societat puigcerdanesa i la postguerra va transformar la festa. Segons els autors del llibre *La Festa de l'Estany (1886-2016)*, la celebració va passar progressivament de les mans de la colònia d'estiuejants als **organitzadors locals**.

La **Vella de l'Estany** es va convertir en el personatge central de la festa i les carrosses, la cercavila i els focs d'artifici han acabat configurant-ne els elements més reconeixibles. L'Arxiu Comarcal de la Cerdanya considera que, malgrat les transformacions, la celebració conserva bona part de l'essència que li van donar els estiuejants de finals del segle XIX.